Datum 2026-10-20

Diarienummer: 26KS229

Dnr 26KS229-6

Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - VA-taxans anläggningsavgift 2027

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att från 1 januari 2027 höja VA-taxans anläggningsavgift för Gävle kommun enligt bilaga 2.

Ärendet i korthet

Gävle Vatten har väckt ett ärende till fullmäktige i enlighet med 5 kap. 22§ kommunallagen.

VA-verksamheten i Sverige är tydligt reglerad. Alla kostnader för vatten och avlopp inom en kommun som är nödvändiga för VA-kunderna, det vill säga kommunens VA-kollektiv, finansieras av VA-taxan i den egna kommunen. Hänsyn ska tas till att varje generation användare ska stå för sina egna kostnader. VA-taxan fördelas på anläggningstaxa (engångsavgift som en fastighetsägare betalar innan anslutning och vid tillbyggnad på befintlig fastighet) och brukningstaxa (löpande avgift som en fastighetsägare betalar för nyttan av kommunalt dricksvatten, spillvatten och dagvatten).

Gästrike Vatten tar fram förslag på taxenivåer för att täcka kostnaderna för VA i respektive kommun. Styrelsen i respektive anläggningsbolag (Gävle Vatten, Hofors Vatten, Ockelbo Vatten, Älvkarleby Vatten, Östhammar Vatten) beslutar om förslag till kommunfullmäktige. Taxan fastställs av respektive kommuns fullmäktige.

En analys av kostnader och intäkter kopplade till anläggningsavgifter har genomförts inom Gästrike Vatten-koncernen. Genomlysningen visar att en utbyggnad i snitt varierar stort, från 160 000 kr till 600 000 kr exklusive moms för respektive fastighet. Oavsett skillnader för respektive förbindelsepunkt (där anslutning sker) är det tydligt att kostnaderna har ökat och att anläggningsavgiftens nivå behöver höjas för att bättre möta kostnader för utbyggnad och anpassning av VA-infrastrukturen.

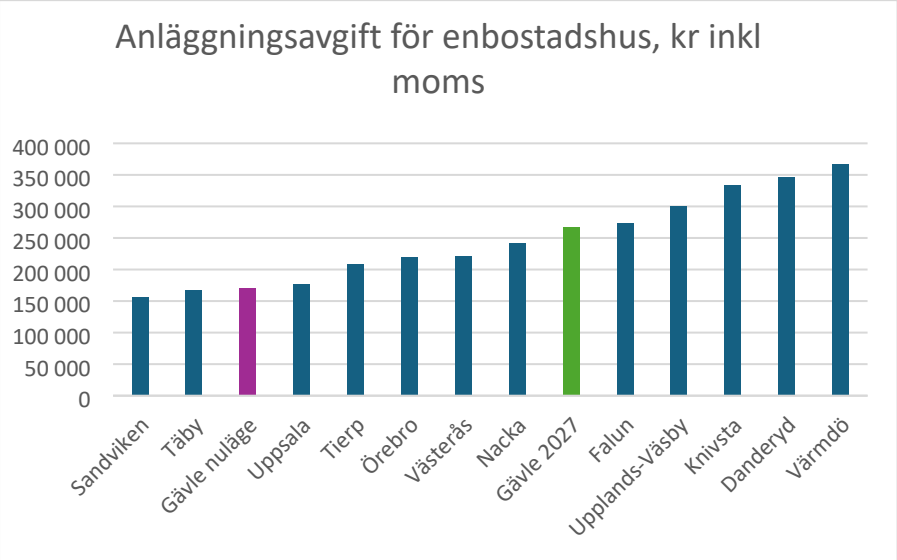
För att anläggningsavgiftens nivå bättre ska spegla kostnaderna vid anslutning föreslår Gävle Vatten AB en höjning, främst på parametrarna servisavgift och förbindelseavgift för att bättre spegla kostnader och nyttoaspekter. Höjningen föreslås ske i ett steg för att fördela kostnaderna så rättvist som möjligt. Vid en höjning över flera år fördelas kostnader ut till alla anslutna VA-kunder genom den löpande brukningsavgiften. Föreslagna förändringar är sammanfattade i bilaga 1.

Kommunstyrelsen

Gävle vatten uppskattar att en förändring i anläggningsavgiften berör cirka 15-20 hushåll per år.

I en nationell jämförelse varierar anläggningsavgiftens nivå stort. Detta beror både på att antalet och typen av anslutningar varierar stort mellan olika kommuner. Till exempel en enstaka förtätning där ledningsnät redan finns kontra större exploateringar och utbyggnad till befintliga fastigheter där även uppgradering i hela VA-systemet krävs. Vissa kommuner eftersträvar en hög kostnadstäckningsgrad medan andra kommuner täcker upp med brukningsavgiften. Det är tydligt att kommuner med många anslutningar har den högsta avgiften. I tabell 1 visas ett urval av kommuner i vårt närområde som jämförelse.

Tabell 1. Jämförelse med andra kommuner. Statistik hämtas från Svenskt Vatten och avser 2025.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Underlag för höjning av VA-taxans anläggningsavgift 2027

Bilaga 2. Anläggningsavgifter 2027 Gävle kommun

Protokoll 2026-04-23 Styrelsemöte Gävle Vatten AB

Kommunstyrelsen

Beslutet ska skickas till
Gävle Vatten AB

Anders Selander
Kommunsekreterare